

OŠ Planina pri Sevnici

ZGODOVINSKA RAZISKOVALNA NALOGA

KNJIGA JE MOJA PRIJATELJICA IN UČITELJICA

Šolsko leto: 2012/2013

Majda Kočever Klaužer

KAZALO

DELO ČLANOV ZGODOVINSKEGA KROŽKA	3
UVOD	4
ZAČETEK IN RAZVOJ BRALNE ZNAČKE na OŠ Planina pri Sevnici.....	6
PRIPRAVA PRIPOROČILNIH SEZNAMOV IN PREVERJANJE PREBRANEGA	7
ZAKLJUČKI BRALNE ZNAČKE Z GOSTI	8
Šolsko leto 1982/1983 – BRANKA JURCA	9
Šolsko leto 1983/1984 – KAREL GRABELJŠEK	9
Šolsko leto 1984/1985 – MIHA MATE	9
Šolsko leto 1985/1986 – SLAVKO PREGELJ	9
Šolsko leto 1985/1986 – IVANKA UDUČ	10
Šolsko leto 1987/1988 – JOŽE ŠMIT	11
Šolsko leto 1996/1997 – PRIMOŽ SUHODOLČAN	12
Šolsko leto 1997/1998 – BOGDAN NOVAK	14
Šolsko leto 1998/1999 – TONE PAVČEK	15
Šolsko leto 1999/2000 – VITAN MAL	16
Šolsko leto 2000/2001 – EVA ŠKOFIČ MAURER	17
Šolsko leto 2001/2002 – MARJAN MARINŠEK IN PIKA	19
Šolsko leto 2003/2004 – PRIMOŽ SUHODOLČAN	20
Šolsko leto 2004/2005 – ANDREJ ROZMAN ROZA	22
Šolsko leto 2005/2006 – JANJA VIDMAR	23
Šolsko leto 2006/2007 – IVAN SIVEC.....	24
Šolsko leto 2008/2009 – UROŠ HROVAT.....	27
Šolsko leto 2010/2011 – AKSINIJA KERMAUNER.....	28
ZLATI BRALCI.....	30
MENTORJI BRALNE ZNAČKE	33
PROMOCIJSKO GRADIVO NA OŠ PLANINA	34
ZAKLJUČEK	38
Literatura, viri in slikovni material	38

DELO ČLANOV ZGODOVINSKEGA KROŽKA

Na ustanovnem sestanku članov zgodovinskega krožka septembra 2012 je mentorica Majda Kočevar Klaužer podrobno predstavila letošnjo temo zgodovinske raziskovalne naloge z naslovom "BRANJE – kaj je bilo primerno nekoč in kaj danes" ter potek dela zgodovinskega krožka v šolskem letu 2012/2013.

Skupaj smo naredili načrt in se odločili za temo »bralna značka na OŠ Planina pri Sevnici« z naslovom Knjiga je naša dobra prijateljica in učiteljica. Glede na razpoložljive zgodovinske vire smo se nato lotili raziskovalnega dela.

POTEK DELA:

- Zbrali smo gradivo oz. vire, kjer smo lahko našli podatke o bralni znački na naši šoli. Pregledali smo pisne vire oz. literaturo na to temo, predvsem šolske kronike in kroniko BZ od leta 1996 ter spletno stran Bralne značke.
- Pomagali smo si z informatorji – pripravili smo vprašalnike za intervjuje z bivšimi mentorji BZ na naši šoli in našo knjižničarko Stanko Tanšek.

CILJI RAZISKOVANJA :

Spoznavati, kdaj se je začela na naši šoli bralna značka, kaj so brali, kdo je pripravljaj sezname, kakšne so bile nagrade, kdo in kako je vodil razgovore o prebranem, kako so potekali zaključki bralne značke.

ČLANICE ZGODOVINSKEGA KROŽKA

1. Laura Kovač, 8. r
2. Teja Šterpin, 8. r
3. Ana Planko, 8. r
4. Tjaša Koželj, 9.r

UVOD

Bralna značka se je rodila v začetku 60. let kot izraz želja in potreb tistega časa po uspešnejšem širjenju in poglobljanju književne kulture predvsem med mladimi bralci.

Bralno značko lahko v najširšem smislu označimo kot gibanje za razvoj književne (morda celo knjižne) kulture med slovensko mladino. Danes zajema področje celotne Slovenije, zamejstvo in del zdomskega prostora. Tudi bralna značka za odrasle se je uveljavila v zadnjem času.

Po češkem zgledu sta jo osnovala ravnatelj osnovne šole na Prevaljah, pisatelj Leopold Suhodolčan, in profesor slovenščine na tej šoli, Stanko Kotnik, leta 1960. Prvo tekmovanje za Prežihovo bralno značko so razglasili na področju štirih koroških občin v jeseni leta 1960, prve Prežihove bralne značke pa so bile podeljene maja 1961 v Kotljah na Koroškem.

Leopold Suhodolčan in Stanko Kotnik

STAROSTNE SKUPINE, KATERIM JE BILA NAMENJENA PRVA BRALNA ZNAČKA, KOLIKO SO PRVI BRALCI BRALI IN KAKO SO BILI ZA BRANJE NAGRAJENI

STOPNJA	STAROSTNA SKUPINA	ŠT. PREBRANIH DEL	NAGRADA
I. stopnja	3.–5. razred OŠ	5	bronasta Prežihova značka
II. stopnja	6.–8. razred OŠ	7	patinirana srebrna Prežihova značka
III. stopnja	1. in 2. letnik SŠ	10	srebrna Prežihova značka
IV. stopnja	3. in 4. letnik SŠ	10	zlata Prežihova značka

Sezname knjig za branje je pripravljala ustanovni odbor značke, ob sodelovanju slavističnega aktiva ali njegove komisije. Izbirali so med dobrimi sodobnimi slovenskimi leposlovnimi deli. Seznam je imel enoletno veljavo, predvideno je bilo izpopolnjevanje s sodobnimi deli. V seznamu vsake stopnje pa je moralo biti vsaj po eno Prežihovo delo.

BRALNE ZNAČKE

- Prežihova bralna značka

- Bevkova bralna značka

- Cankarjeva bralna značka

- Jurčičeva bralna značka

- Levstikova bralna značka

- Kajuhova bralna značka

- Prešernova bralna značka

PRVA PODOBA BRALNE ZNAČKE

- Poimenovanje: po pisatelju ali pesniku.
- Namen: da bi mladi radi brali in da bi knjigo znali ovrednotiti.
- Ciljna skupina: mladi od 9. do 19. leta; po starosti razdeljeni na štiri stopnje.
- Seznam: pripravljala ga je poseben odbor, imel enoletno veljavo.
- Priznanje: dobili so ga vsi, ki so uspešno opravili preizkus.
- Vsa leta si bralna značka prizadeva, da bi s svojimi spodbudami mladim odprla vrata v svet knjig in branja. Zato se skuša prilagajati potrebam svojih bralcev, hkrati pa se odziva tudi na sodobna dogajanja v slovenskem in širšem prostoru, povezana z mladinsko književnostjo.

Vse podatke o razvoju , poteku in zaključkih so prispevale učiteljica slovenskega jezika do leta 1999 Alenka Kovačič, učiteljici razrednega pouka do leta 2004 Leopoldina Senica in Pavla Dolar ter naša knjižničarka od leta 1996 Stanka Tanšek. V pomoč nam je bila tudi Kronika BZ, ki je na šoli vodena od leta 1985/86.

Alenka Kovačič je povedala, da so na OŠ Planina začeli tekmovanje za bralno značko takoj po vselitvi v novo šolo leta 1975. V šolskem letu 1975/1976 smo imeli na naši šoli slavnostno podelitev za vse šole v občini. Podelitev sta zaznamovala dva velika literata Branka Jurca in Ivo Zorman.

Kasneje so prireditve ob zaključku bralne značke prevzele posamezne šole zaradi prevelikega števila bralcev. Pisateljica Branka Jurca je našo šolo obiskala še enkrat, in sicer v letu 1982/1983, ko je bralno značko prejelo kar 96 % učencev.

Učenci so zelo radi brali tudi prej, saj še ni bilo televizorjev in računalnikov, zato je bila knjiga njihova edina prijateljica. O tem pričajo tudi zapisi v šolski kroniki pred nastankom BZ. Založenost mladinske knjižnice je bila v začetkih skromna.

Šolska kronika iz leta 1953/54: Šola do začetka tega leta ni imela mladinske knjižnice, tako tudi ne javne knjižnice. V novembru 1953 je bila ustanovljena mladinska knjižnica in so si učenci vseh razredov skozi vse šolsko leto pridno izposojali knjige. Ob koncu šolskega leta je štela knjižnica 200 knjig. Otroci so bili naročeni na Ciciban (20 izvodov), Pionirski list (20 izvodov) in Pionirski list (30 izvodov). Vseh otrok je bilo 140.

Šolska kronika iz leta 1954/55: Šolska podporna knjižnica, ki je bila ustanovljena v prejšnjem šolskem letu, je nudila dijakom knjige za nižjo gimnazijo. Pionirska knjižnica je štela sedaj 175 knjig, šolarji pa so si skozi vse šolsko leto pridno izposojali knjige iz mladinske knjižnice.

Šolska kronika iz leta 1955/56: Mladinska knjižnica je štela ob koncu šol. leta 224 knjig, kar je bilo 49 knjig več kot v preteklem letu. Učiteljska knjižnica je štela ob koncu leta 274 knjig.

Šolska kronika iz leta 1956/57: Mladinska knjižnica je štela ob koncu šolskega leta 20 knjig. Število je torej naraslo za 56 knjig. Učiteljska knjižnica je štela 320 knjig. Učenci so med šolskim letom naročali mladinske liste Ciciban, Pionirski list in Pionir. Šola je naročila vrsto pedagoških listov in revij ter poljudnoznanstvenih del.

Šolska kronika iz leta 1957/58: Mladinska knjižnica je štela ob koncu šolskega leta 270 knjig. Učiteljska knjižnica je štela 340 knjig, učenci so prejeli 70 raznih tedenskih in mesečnih listov.

Iz zapisov smo ugotovili, da je število leposlovnih knjig iz leta v leto naraščalo in s tem ponudba mladim bralcem.

PRIPRAVA PRIPOROČILNIH SEZNAMOV IN PREVERJANJE PREBRANEGA

Mentorji bralne značke so bili razredniki posameznih razredov in na predmetni stopnji učitelji slovenskega jezika. Tudi knjige smo imeli v razredih in so jih izposojali razredniki oz. učitelji slovenskega jezika. Leta 1996 pa je mentorstvo prevzela knjižničarka Stanka Tanšek, ki delo opravlja še danes.

Seznam knjig za bralno značko se je oblikoval na aktivih učiteljev za razredno stopnjo, nekatere naslove knjig smo vključevali sami glede na izbiro (št. knjig) v posameznih razredih.

Preverjanje prebranega je bilo enkrat na teden po pouku. Učenci, ki so prebrali enaka dela, so se med seboj spraševali, da je bila vsebina podana tako, da so jo razumeli. Včasih so spraševali le po glavnih osebah, zapisov niso delali.

Seznam knjig so oblikovali na občinskih ali regijskih seminarjih, učitelji so jih še prilagajali zmogljivosti svojih knjižnic.

Tudi v času knjižničarke Stanke Tanšek je preverjanje za bralno značko potekalo vsak teden na določen dan in vsi učenci, ki so knjigo prebrali, so v tej uri tudi opravili preverjanje, ki je potekalo na različne načine. Če je knjigo prebralo več učencev, je bilo preverjanje skupinsko, sicer individualno. Pisno je bilo bolj malo dela, napisali so samo glavne podatke o knjigi, pot glavnega junaka ali miselni vzorec. Spraševanje je potekalo v prijetnem vzdušju in je bilo precej blažje od obveznega branja.

Stanka Tanšek, ki je mentorica že 17 let, pa pravi, da so priporočilni sezname bili bolj dobrodošli v začetku, nikakor pa niso bili obvezni. Učenci so ga imeli radi in so si izbirali knjige iz tega seznama. Na razredni stopnji so vsebino preverjali razredniki ali pa učitelji v podaljšanem bivanju, od 5. do 8. razreda pa knjižničarka Stanka Tanšek. Učenci so obnovili pet knjig in si zabeležili naslov. Priporočilni sezname so še vedno dobrodošli, vendar se uporablja bolj prost pristop. Po mnenju knjižničarke, je najtežje je, ko učenec pride in vpraša: »Imate kakšno zanimivo knjigo zame?«. Knjižničarka nadaljuje: »Če imam srečo in ponudim pravo, sem že pridobila enega bralca več. Navduševanje za branje knjig je zelo pomembno. Tukaj lahko veliko pripomorejo tudi učitelji, seveda pa tudi literarni ustvarjalci, ki prihajajo na šolo.«

V zadnjem času knjižničarka Stanka uporablja za preverjanje knjig tudi obliko pogovora o knjigah. Učenci poslušajo drug drugega in marsikdo je posegel po knjigi, o kateri je sošolec pripovedoval.

ZAKLJUČKI BRALNE ZNAČKE Z GOSTI

V samih začetkih bralne značke so bili nastopi ustvarjalcev redki, v začetku devetdesetih smo imeli na šoli nastop ustvarjalca vsako leto ob zaključku bralne značke, v zadnjem času pa zaradi finančnih razmer vsako drugo leto. Izbira jih knjižničarka Stanka, odloča pa se po izkušnjah drugih knjižničark in željah učencev. Zaključek bralne značke je bil navadno v maju ali juniju. Obeležili smo ga s proslavo in povabljenim gostom, za katerega so se učenci pripravili z vprašanji iz njihovega literarnega ustvarjanja. Na podelitev bralne značke so na oder poslali iz razreda po dva predstavnika, ki sta prejela bralno značko za vse, ki so jo osvojili.

Včasih pa smo za gosta izbrali tudi manj znanega ustvarjalca, npr. Janjo Kvas – profesorico slovenskega jezika na gimnaziji Lava, ki je kot učenka obiskovala našo šolo, pripovedovala o svojem otroštvu in kot kantavtorica navdušila učence.

Bralno značko je prejelo skoraj $\frac{3}{4}$ otrok, včasih tudi več. Za to priznanje niso brali samo tisti učenci, ki tega niso zmogli in za katere je bilo že obvezno domače branje težavno.

Značkarje so od leta 1983 za zaključek obiskali različni ustvarjalci, kar je razvidno iz Kronike bralne značke 1985/86, ki se vodi od 20-letnice bralne značke v občini Šentjur.

Po odločitvi za gosta leta so učitelji in knjižničarka spodbujali učence, da so prebrali dela tega pesnika, pisatelja, ilustratorja itd., da so lažje sodelovali v pogovoru z gosti.

Učenci gostom še sedaj pripravijo kratek kulturni program, nato gostje predstavijo svoje življenje in svoja dela. Za konec učenci zastavljajo vprašanja in dobivajo avtograme. Žal so nekateri med gosti že pokojni, zato nam je posebej v čas, da so obiskali našo šolo. Tako ni med nami več čudovitega pesnika Toneta Pavčka, Marjana Marinška, Mihe Mateta, Jožeta Šmita in Karla Gabeljška.

Naša kronika bralne značke nam je omogočila, da smo spoznali ustvarjalce tudi skozi pisavo, stil pisanja in nekatere tudi skozi slikovni material.

Predstavnica zveze društev mladine Šentjur predaja Seliškarjevo bralno značko (iz šolske kronike).

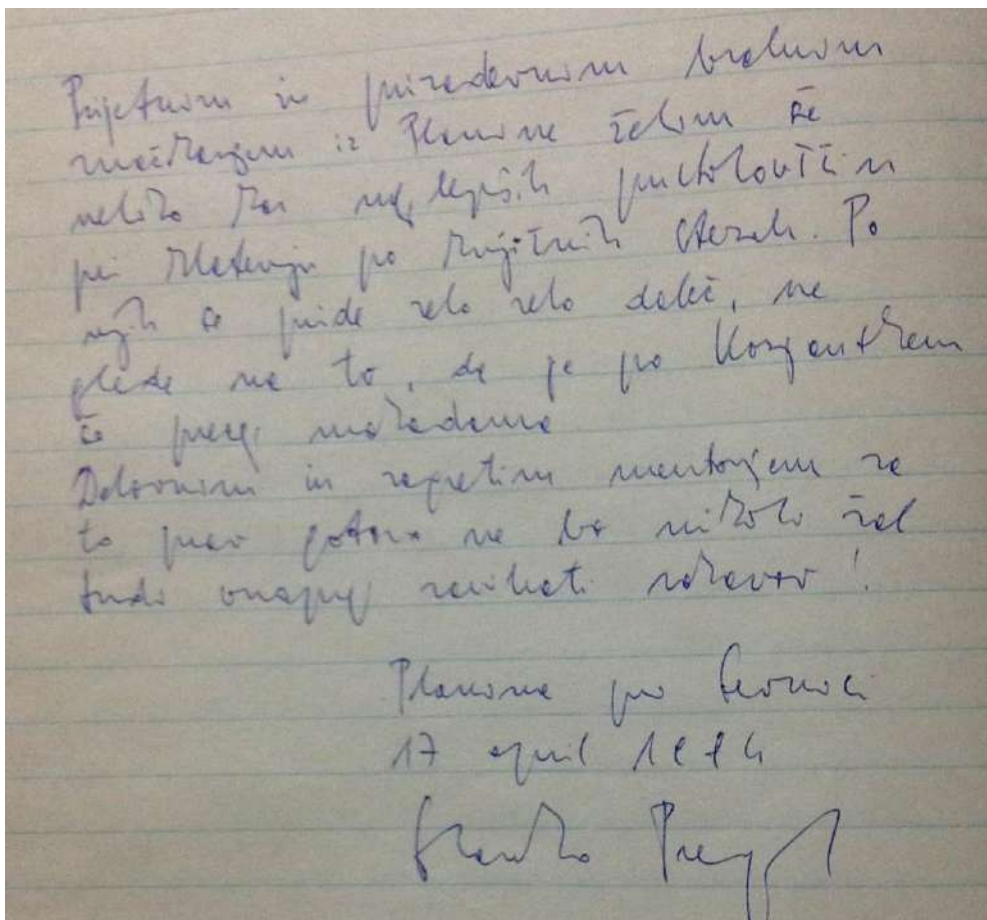
Šolsko leto 1982/1983 – BRANKA JURCA

V šolskem letu 1982/83 nas je že drugič obiskala pisateljica Branka Jurca.

Šolsko leto 1983/1984 – KAREL GRABELJŠEK

Šolsko leto 1984/1985 – MIHA MATE

Šolsko leto 1985/1986 – SLAVKO PREGELJ

Takole je Slavko Pregelj ob slovesu zapisal: **»Prijetnim in prizadevnim bralnim značkarjem iz Planine želim še veliko, kar najlepših pustolovščin pri korakanju po knjižnih stezah. Po njih se pride zelo, zelo daleč, ne glede na to, da je po Kozjanskem še precej makedama. Delovnim in zagretim mentorjem za to prav gotovo ne bo nikoli žal tudi vnaprej zavihat rokavov.«**

Ne samo šolarjem iz naše šole Planina, temveč vsem ostalim, bi bilo treba večkrat poudariti; da si danes ljudje preveč prizadevamo za to, da bi v življenju kaj, ali čimveč dosegli in si pridobili, premalo pozornosti pa posvečamo temu, da bi bili res dobri in plemeniti ljudje.

Uduč I

Planina 16. IV 1986

Zapis Ivanke Uduč, domače pisateljice in pesnice, ob obisku:

»Ne samo šolarjem iz naše šole Planina, temveč vsem ostalim, bi bilo treba večkrat poudariti; da si danes ljudje preveč prizadevamo za to, da bi v življenju kaj, ali čim več dosegli in si pridobili, premalo pozornosti pa posvečamo temu, da bi bili res dobri in plemeniti ljudje.«

Uduč Ivanka, 16. 4. 1986

DO VIZ ŠENTJUR
TOZD OSNOVNA ŠOLA KOZJANSKI ODRED
PLANINA PRI SEVNICI

Datum: 15/2-1988

BRALNA ZNAČKA 1987/88

Prijave

1. r	27
2. r	28
3. r	20
4. r	26
5. r	56
6. r	49
7. r	43
8. r	32

OŠ Dobje

1. r	18
2. r	14
3. r	14
4. r	11

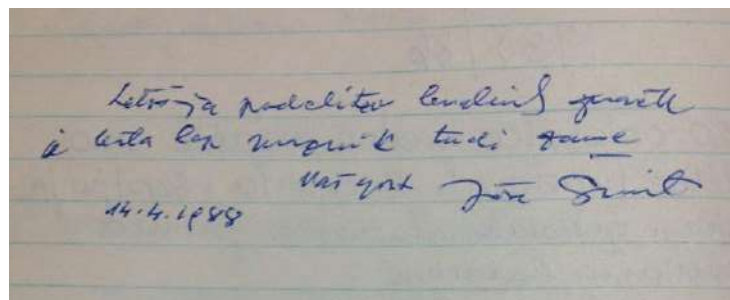
Vmesna značka: M. Kranjca

Na šolo naj pride književnik Niko Grafenauer ali Jože Šmit.

Ravnatelj

Vinko Petelinšek

Iz gornjega zapisa po prijavi števila učencev, ki so osvojili bralno značko, je razvidno, da so že v februarju načrtovali obisk enega izmed literatov.

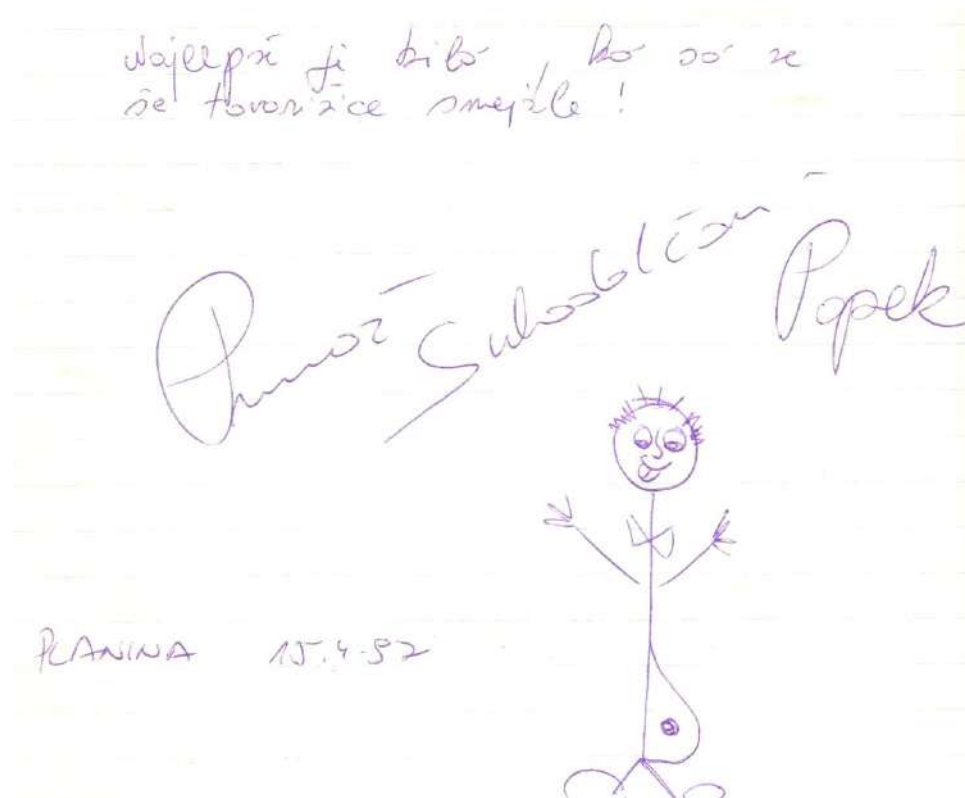

Letošnja podelitev bralne značke
je bila lep spomin tudi zame
Vaš gost Jože Šmit
14.4.1988

Ob tej priložnosti je v našo kroniko bralne značke zapisal: **»Letošnja podelitev bralne značke je bila lep spomin tudi zame.«**

Vaš gost, Jože Šmit, 14. 4. 1988

Naš gost v šolskem letu 1996/1997 je bil Primož Suhodolčan, čigar dela so v samem vrhu priljubljenosti pri mladih bralcih. Njegov nastop je nudil uro smeha.

Zapis iz kronike BZ: **»Najlepše je bilo, ko so se še tovaršice smejale!«**

Primož Suhodolčan, 15. 4. 1997

Zaključek bralne značke s pisateljem Primožem Suhadolčanom v šolskem letu 1996/97.

V šolskem letu 1997/ 98 je značkarje obiskal Bogdan Novak

Ortamite se največji zvesti prijatelji
lepih knjig.

Bogdan Novak

Planina, 10.5.98.

Zapis Bogdana Novaka v naši kroniki:
**»Ostanite še naprej zvesti prijatelji
lepih knjig.«**

Bogdan Novak, 10. 5. 1998

Šolsko leto 1998/1999 – TONE PAVČEK

Pesnik Tone Pavček, ki nas je obiskal maja 1999, se je v naši kroniki zelo pesniško izrazil: **»Lej: povsod enako lepo – v dolini, na Planini. In nisem edini, ki hvali ta kraj. Naj tako ostane na vekomaj.«**

Tone Pavček, 6. 5. 1999

Loj: prvo od evro lepo - v obliki
- pa v laisni. Im nise edisi, ki tvoli-
ta kraj. Naj tako ostane pa velisenoj,

6. V. 99 Janez Per

Šolsko leto 1999/2000 – VITAN MAL

Moran neri, da je pri vas na Plavini
čudoto. Čudoto me. Zato tudi pijeta
poutje od nami. Bili ste samo prvo
rodovodni. Tudi natep glasbe - punde
alpine in podnizne role - bo stiel
v epomni.

Le tako gung
Vitan Mal

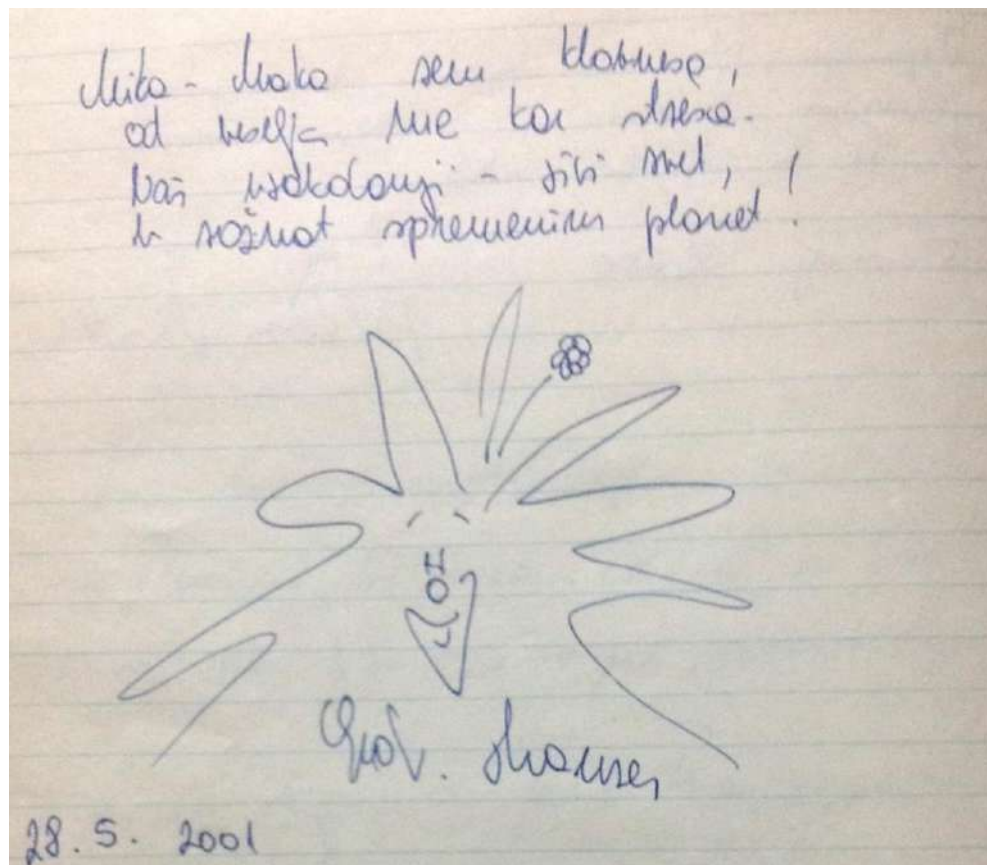
»Moram reči, da je pri vas na Planini čudovito. Čudovito vse. Zato tudi prijetno počutje med vami. Bili ste ravno prav radovedni. Tudi nastop glasbeno-pevske skupine iz podružnične šole mi bo ostal v spominu,« je ob obisku dejal Vitan Mal.

Le tako naprej, Vitan Mal, 7. 4. 1987

Šolsko leto 2000/2001 – EVA ŠKOFIČ MAURER

Zapis iz kronike: »Dne 28. maja smo izvedli kulturni dan šole kot zaključno prireditev za zaključek tekmovanja za bralno značko (30-letnica). Obiskala nas je klovnesa Eva Škofič.

Klovnesa EVA ŠKOFIČ MAURER zabava učence maja 2001.

»Mika – Maka sem klovnesa, od veselja me kar stresa. Naš vsakdanji – tihi svet v rožnat spremenim planet! «Tako je zapisala ob obisku.

Škofič Maurer, 28. 5. 2001

Marjan Marinšek in Pika sta nas obiskala v letu 2002.

Takole se je glasilo njuno sporočilo: **»Kapitan Nogavička in Pika Nogavička sva danes obiskala osnovno šolo na Planini in vsem učencem predstavila švedsko pisateljico A. Lindgren, Piko Nogavičko in Pikin festival Velenje.«**

»Bilo nama je v veliko veselje in zabavo!«« Vam tudi?«

»Ahoj!«

Marjan Marinšek, Kapitan N.

» Uživajte pikasto življenje!«

Tanja Postružnik, Pika Nogavička

7. 5. 2002

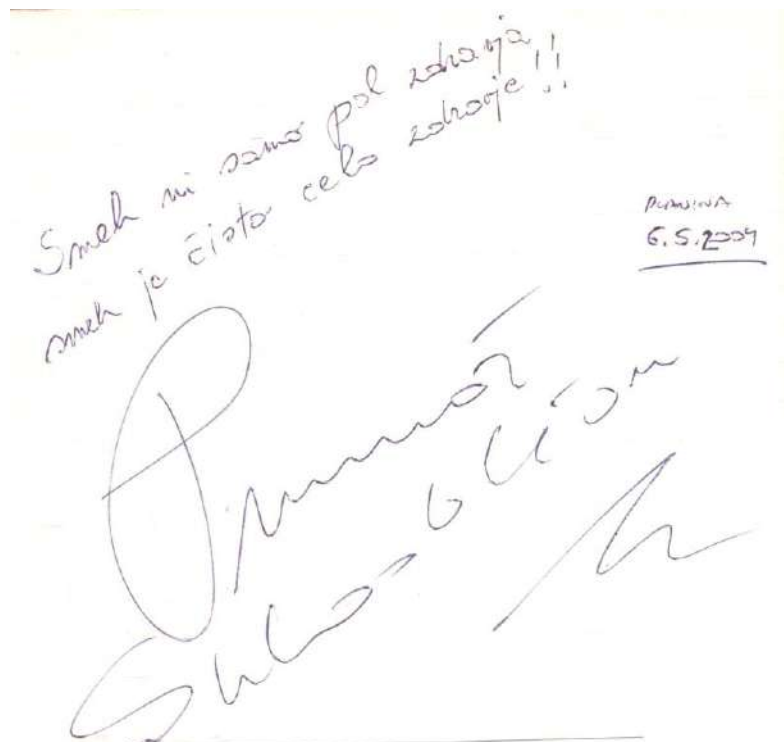
MARJAN MARINŠEK IN PIKA NOGAVIČKA zabavata naše učence.

PRIMOŽ SUHODOLČAN je dejal:

»Smeh ni samo pol zdravja, smeh je čisto celo zdravje!!«

Primož Suhodolčan, 6. 5. 2004

Na osnovi določil zakona o avtorskih in sorodnih pravicah (Ur.list RS, št.21/95) je med naročnikom avtorskega dela

OSNOVNA ŠOLA PLANINA PRI SEVNICI
3225 PLANINA PRI SEVNICI

in avtorjem

PRIMOŽ SUHODOLČAN

JANEČE 14, 2390 RAVNE NA KOROŠKEM

davčna številka: 26522250

EMŠO: 2305959500064

št. računa: 20455-4264944022 NLB, Koroška banka d.d., Slovenj Gradec, enota Ravne

sklenjena naslednja

AVTORSKA POGODBA št. 18/2004

1. Podpisnika pogodbe ugotavljata, da ima delo po tej pogodbi vse znake avtorskega dela v obsegu:
AVTORSKA PREDSTAVITEV 1X
2. Čas izvedbe: **06. 05. 2004**
3. Plačilo za izvedbo znaša: **29.000,00 SIT neto**, po opravljenem avtorskem delu.
4. Avtor ni zavezanec za DDV!
5. Pogodba je sestavljena v dveh izvodih, enega prejme naročnik, enega izvajalec.
6. Morebitne spore bosta pogodbeni stranki reševali sporazumno, sicer pa o morebitnem sporu odloča pristojno sodišče.

Naročnik

OSNOVNA ŠOLA PLANINA PRI SEVNICI

Avtor

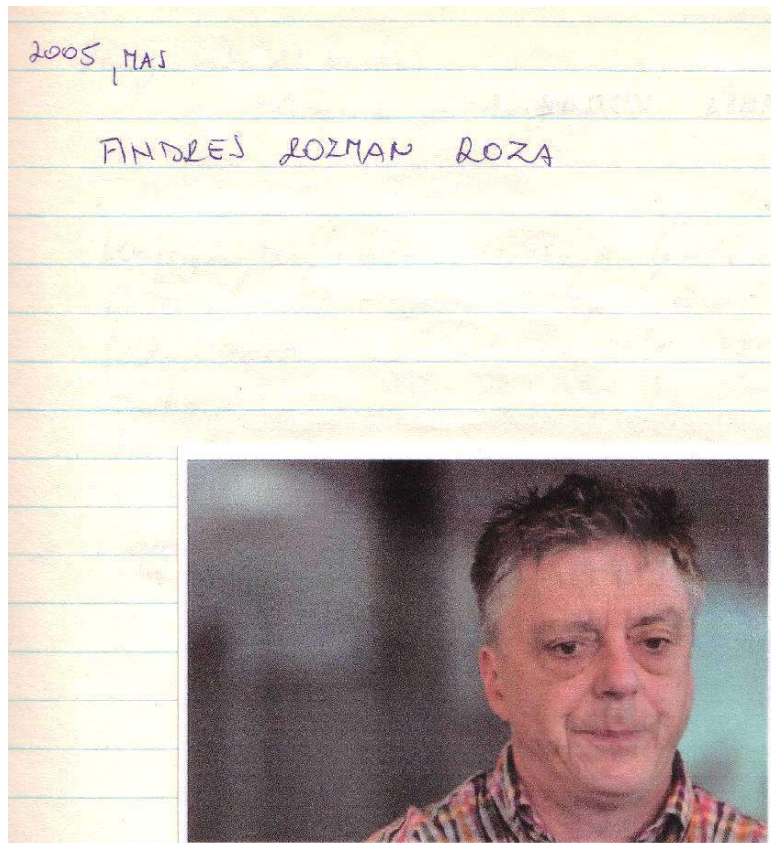
Primož Suhodolčan

Ravne: 07.05. 2004

Iz pogodbe je razvidno, da so nastopi ustvarjalcev plačljivi, zato si ga zaradi finančnega stanja nismo privoščili vsako leto

Šolsko leto 2004/2005 –ANDREJ ROZMAN ROZA

ANDREJ ROZMAN ROZA, slovenski pesnik, pisatelj, dramatik, igralec in prevajalec je bil na Planini v letu 2005.

2006, MAS
JANJA VIDMAR

Janja Vidmar je zaposlila tudi najbolj nemirne dečke.

Šolsko leto 2006/2007 – IVAN SIVEC

Na slavnostnem zaključku bralne značke nam je Ivan Sivec takole zapisal v spomin.

Dragi mladi bralci, spoštovani pedagogi!

Knjiga najlepše povezuje ljudi ... Kdor bere, razvija sam sebe vse dni, zato le berite in boste bogatejši vsi. Na vaši šoli je bilo lepo, upam pa tudi, da sem vam knjige predstavil z ljubeznijo!

Srečno naprej! Sivec, 23. 5. 2007

23. 5. 07

Draži mladi bralci,
spoštovani pedagogi!

Knjiga najlepše povezuje ljudi...
Ostanite še naprej z njo povezani.
Kdor bere, razvija sam sebe vse dni,
zato le berite in boste bogatejši vsi.
Na naši šoli je bilo lepo,
v pam pa tudi, da sem vam knjigo
predstavil z ljubeznijo!
Srečno naprej!

[Signature]

Glasbeni nastop naših učencev za Ivana Sivca, ki je tudi pisec besedil za različne ansamble.

Utrinki s srečanja z Ivanom Sivcem

Šolsko leto 2008/2009 – UROŠ HROVAT

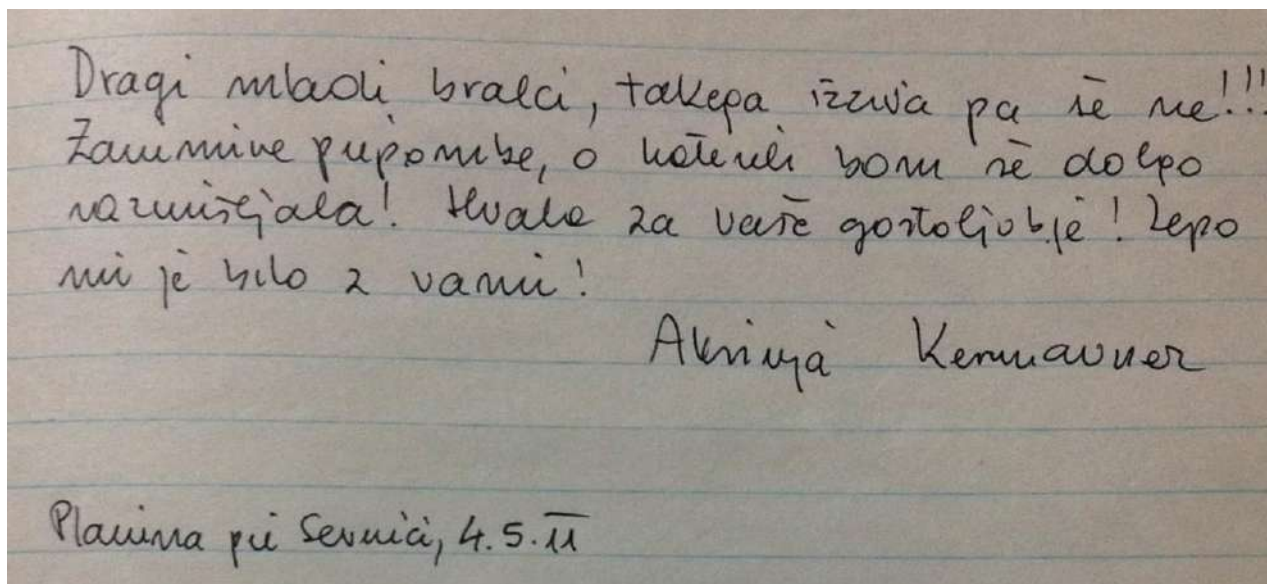
UROŠ HROVAT, ki nas je obiskal leta 2009, je zapisal: »**Branje tudi papigi ne škodi!**«

Ob zaključku projekta bralne značke smo na Osnovni šoli Planina pri Sevnici 4. 5. 2011 gostili pisateljico Aksinjo Kermauner, ki je po obisku zapisala:

»Dragi mladi bralci, takega izziva pa še ne!!! Zanimive pripombe, o katerih bom še dolgo razmišljala! Hvala za vaše gostoljubje! Lepo mi je bilo z vami!«

Aksinja Kermauner, 4. 5. 2011

Na prireditvi s pisateljico, ki se v svojih delih ukvarja s problematiko slepih in slabovidnih, so člani šolskega mladinskega pevskega zbora zapeli pesem Ljubezen na prvi dotik. Z gostjo so učenci opravili tudi krajši intervju.

1. Ste v mladosti veliko brali in po kakšni literaturi ste najraje posegali?

V mladosti sem veliko brala. Ko sem bila še otrok in nisem znala sama brati, sta mi pravljice brala starša. Najraje sem posegala po Danetu Zajcu, Gregi Strniši in pravljicah. Zdaj pa imam najraje fantazijske knjige.

2. Po poklicu ste profesorica slovenščine in likovne vzgoje, kako to, da ste se odločili tudi za pisanje knjig?

Za pisanje knjig so me navdušili slabovidni in slepi.

3. Če bi vam dali na izbiro, kaj raje počnete – pišete knjige ali poučujete?

To je zelo težka odločitev. Ampak če bi že morala izbrati, bi izbrala pisanje knjig.

4. Od kod črpate ideje za pisanje vaših knjig?

Ideje za pisanje knjig so vsepovsod, npr. novica, pripoved, dogodek ...

5. Vendar vi ne poučujete na čisto običajni šoli, kot je naša, kajne?

Res je. Jaz poučujem na šoli za slepe in slabovidne.

6. Napisali ste tudi prvo slovensko avtorsko tipno slikanico Snežna roža. Kako to, da ste se odločili za ta korak?

Za ta korak sem se odločila preprosto. V Sloveniji ni tipanke.

7. Kaj najraje počnete v prostem času, kolikor ga ob obilici svojega dela še najdete?

V prostem času se najraje ukvarjam s športom, otroki, berem in vrtnarim.

Kermaunerjeva je otrokom prikazala, kako dojemajo knjige otroci s slabšim vidom.

ZLATI BRALCI

Slavnostne zaključke na šoli v zadnjih devet letih spremlja podelitve knjig zlatim bralcem, to je učencem, ki so za bralno značko brali vseh osem oz. devet let.

V občini je zdaj že šest let zaključek za vse zlate bralneznačkarje s podelitvijo priznanj in nagrad ter z nastopom literarnega ustvarjalca.

Slavnostne zaključke zadnjih šest let pripravlja Območna Zveza prijateljev mladine Šentjur, ki je ena izmed 18 območnih organizatoric. Prva tri leta so zlati bralci knjižno nagrado prejeli na šoli.

Prispevek iz Šentjurskih novic: Najbolj pridnim bralcem podelili priznanja bralne značke

Na prvi sliki: Zlati značkarji v občini Šentjur, na drugi z leve: direktorica Knjižnice Šentjur Tatjana Oset, Ivan Sivec in predsednica OZPM Šentjur Albina Karmuzel

Leta 2011 so podelili priznanja v sejni dvorani Občine Šentjur devetošolcem, ki so skozi vso osnovno šolanje sodelovali pri projektu dviganja bralne kulture – bralni znački.

Zadnjih devet let ob zaključku šolanja učenci, ki so vsa leta brali za bralno značko, prejmejo enotno knjižno darilo. Tako je tudi 88 učencev iz šestih osnovnih šol šentjurske občine v dar prejelo knjigo Bine Štampe Žmavc Cesar in roža, ki je lani prejela nagrado večernica, letos pa še desetnico, ki jo za mladinska dela podeljuje Društvo slovenskih pisateljev.

Prireditve se je kot gost udeležil pisatelj in publicist Ivan Sivec, ki je pred dnevi izdal že 109. knjigo, mladim bralcem pa je pomembnost knjige oz. branja ponazoril na praktičnih izsledkih, pripovedoval pa jim je tudi, kako je možno združiti otroške sanje, lastne interese in ustvarjanje

Za vztrajno branje v okviru projekta Zlati bralec ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE s pomočjo sponzorjev že deveto leto nagrajuje zlate bralce (osnovnošolce, ki so vsa leta šolanja brali za bralno značko). Projekti so izvedeni s pomočjo družbe Mobitel, Ministrstva za obrambo RS in Javne agencije za knjigo RS.

2003/2004: *Ledene magnolije* Marjane Moškrič in *Prešeren.doc* (izbral in uredil dr. Igor Saksida).

2004/2005: *Srebro iz modre špilje* Slavka Pregla in ***Cankar.doc*** (izbral in uredil mag. Anton Šepetavc)

2005/2006: *Gimnazijec* Igorja Karlovška in ***Pota knjige*** Iztoka Iliča

2006/2007: *Distorzija* Dušana Dima in ***Pavček.doc*** (izbral in uredil Tone Pavček)

2007/2008: *Poletje na okenski polici* Irene Velikonja in ***Trubar.doc*** (izbrala in uredila dr. Kozma Ahačič in Miha Mohor)

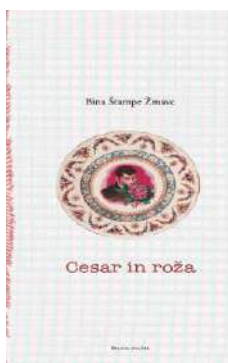
2008/2009: *Noordung.doc* (uredil Miha Mohor)

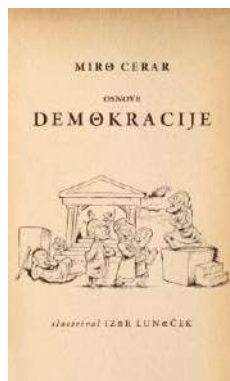

2009/2010: *Pink* Janje Vidmar

2010/2011: *Cesar in roža* Bine Štampe Žmavc

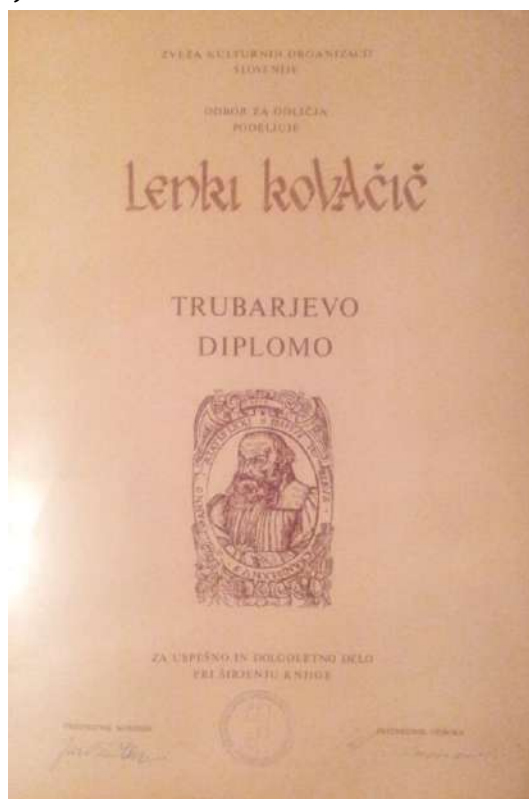

V devetih letih je bilo podarjeno 231.000 knjig.

MENTORJI BRALNE ZNAČKE

Od začetka do danes so mentorji bralne značke učitelji razrednega pouka, učitelji OPB -ja, učitelji slovenskega jezika in knjižničarji/-ke. Njihova naloga je vzpodbujanje oz. motiviranje za branje, priprava priporočilnih seznamov, preverjanje prebranega, organizacija zaključkov in priprava nagrad za bralce.

Za motivacijo branja imamo na šoli več dejavnosti: 10 minut branja pri vsakem predmetu trikrat na leto, branje v OPB, literarne uganke, bralne čajanke s starši in otroki, projektni dan branja.

Trubarjevo priznanje dolgoletni mentorici na naši šoli, učiteljici slovenskega jezika Lenki Kovačič

Za učitelje-mentorje je bilo takrat največje priznanje v republiki Sloveniji Trubarjevo priznanje, ki ga je v naši občini prejela prav Lenka Kovačič. Priznanje je podeljevala Zveza kulturni organizacij Slovenije, ki je nastala leta 1977 iz Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije. Osnovno poslanstvo zveze je bilo združevanje na podlagi kulturne tradicije in ustvarjalnih teženj.

Brez prizadevnega dela mentorjev bi gibanje za bralno kulturo zagotovo zamrlo.

Iz šolske kronike:

Bralno značko je v šolskem letu 2001/2002 osvojilo 112 učencev od 172, nagrada bralcem je bil obisk Pike Nogavičke in Marjana Marinška. Vseh učencev na šoli je bilo 172, kar pomeni, da je bralno značko prejelo več kot 60 % učencev, kar je več kot državno povprečje, ki je približno 56 %.

V šolskem letu 2002/2003 je bralno značko od 1. do 4. razreda osvojilo 61 učencev, od 5. do 8. razreda pa 41 učencev, kar je 102 učenca od 153 učencev.

V šolskem letu 2003/2004 je bralno značko osvojilo 62 učencev od 143, za branje v vseh osmih razredih so pridobili bralno značko 3 učenci.

Iz podatkov in pričanja knjižničarke branje za bralno značko pada predvsem na predmetni stopnji.

PROMOCIJSKO GRADIVO NA OŠ PLANINA

Učenci so brali za bralno značko od prvega razreda. Od prvega do petega razreda so prejeli bronasto bralno značko, šesti in sedmi razred srebrno in tisti, ki je bral vseh osem let, zlato. Učenci z zlato bralno značko so bili še posebej nagrajeni z ogledom npr. rojstnega kraja (Aškerca, Prežiha) ali gledališke, filmske predstave. Temu zaključku so se pridružile vse šole naše občine, stroške pa je krilo društvo prijateljev mladine.

V devetdesetih letih, ko se pojavi geslo bralne značke S knjigo v svet in tudi novo promocijsko gradivo, so učenci v prvem razredu prejeli mapo in nalepko. To mapo so do četrtega razreda dopolnjevali z nalepkami, ki smo jih naročali pri ZPMS.

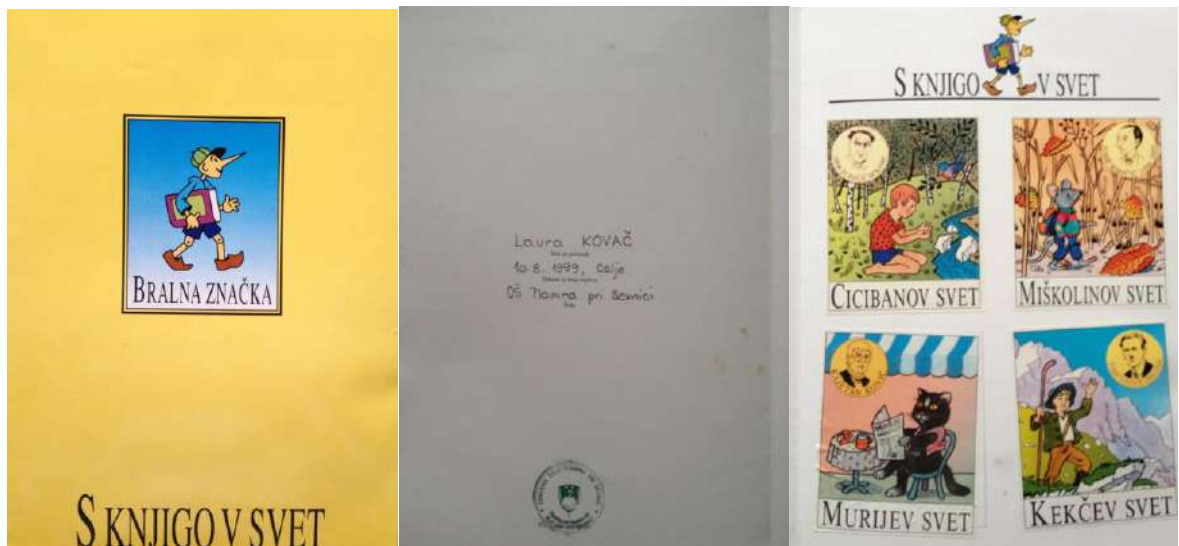
Peti razred je prejel mapo in priznanje, naprej pa so učenci prejeli priznanja, ki smo jih oblikovali sami, kasneje v aktivu šolskih knjižničarjev enotno za celo občino. Ko smo prešli na devetletno osnovno šolo, so učenci prvega razreda prejeli lutko ostržka in tudi mapo, v katero so do 4. razreda lepili nalepke.

Knjige se sedem let podarjajo tudi prvošolcem, zadnji dve leti knjižnici in razredu. Tisti učenci, ki so dosegli BZ v vseh razredih, so prejeli spominsko priznanje in od šolskega leta 2003/2004 tudi knjižno nagrado, ki jo podari ZPMS.

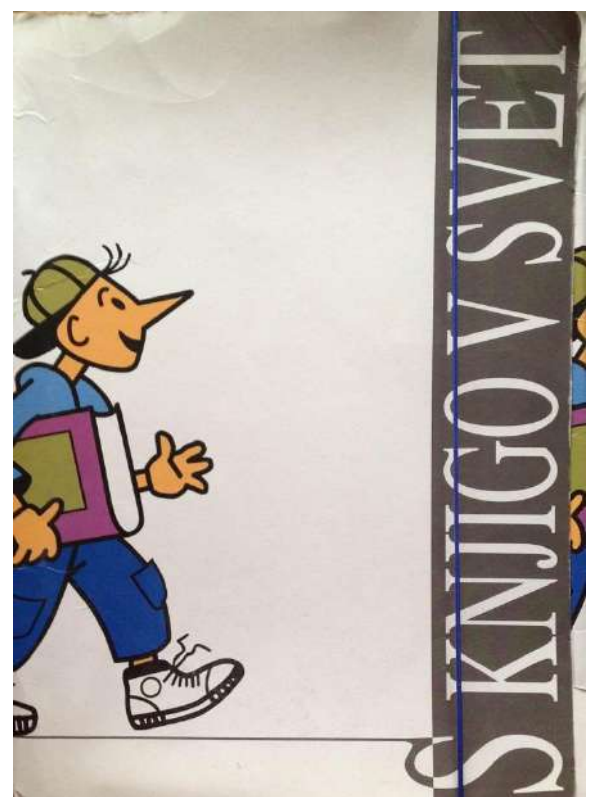
Knjižno nagrado, ki mu jo podeli šola, prejme najboljši bralec od 1. do 4. razreda po izboru učitelja. V zadnjih letih pa ZPM na šolo pošlje motivacijsko gradivo za bralce, ki osvojijo bralno značko. Razdeljeno je po triadah. Učenec dobi mapo v prvem razredu, nato v četrtem in v sedmem. Priznanja pa so različna za vsak razred.

Značke, ki so jih učenci prejeli nekako do devetdesetih let, ko se pojavi geslo bralne značke S knjigo v svet in tudi novo promocijsko gradivo

Nagrada za učence od prvega do petega razreda.

Mapa in priznanje za učence petega razreda.

Priznanja, ki so jih prejeli v občini Šentjur učenci od petega razreda naprej

ZAKLJUČEK

Ugotovile smo, da se je bralna značka na naši šoli tudi uveljavila in da so za to zaslužni vztrajni mentorji. Naučile in izvedele smo veliko zanimivih informacij o nastanku bralne značke, kdo nas je na naši šoli obiskal ob zaključku bralne značke in katere bralne značke so podeljevali skozi zgodovino ter katero promocijsko gradivo so značkarji prejeli v času obstoja. Pri ustvarjanju seminarske naloge nam je pomagala učiteljica Majda Kočever Klaužer. Ustvarjale smo jo celo šolsko leto in si pri tem pomagale z mnogimi viri, ki so nam bili na voljo: kronika osnovne šole Planina pri Sevnici, kronika BZ na naši šoli, splet, predvsem pa so nam bili v veliko pomoč ustni viri.

Literatura, viri in slikovni material:

Leopoldina Senica, upokojena učiteljica razrednega pouka

Lenka Kovačič, upokojena učiteljica slovenskega jezika

Pavla Dolar, upokojena učiteljica razrednega pouka

Stanka Tanšek, knjižničarka na OŠ Planina

Arhiv OŠ Planina pri Sevnici (kronika Bralne značke od l. 1985,
šolska kronika od 1974)

Arhiv Lenke Kovačič

ENCIKLOPEDIJA Slovenije 1: A-Ca. 1987. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Bralna značka v tretjem tisočletju: zbornik ob 40-letnici bralne značke. Ljubljana: Bralna značka pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije, 2000.

<http://www.sentjur.si/Novice/Najbolj-pridnim-bralcem-podelili-priznanja-bralne-znacke.html>

<http://www.sentjur.si/Novice/Planinski-ucenci-zakljucili-z-bralno-znacko-in-dobili-obisk-iz-tujine.html>

<http://www.bralnaznacka.si/>